

Nem csökkenő figyelmet a mezővédő erdősítés iránt!*

A háború előtti és utáni években a kolhozok és szovhozok szántóföldjein sokszázezer hektár mezővédő erdősávot neveltek fel, amelyek már jelentős mértékben elősegítik a mezőgazdasági növények terméseredményeinek növelését. A Szovjetunió Mezőgazdasági Minisztériumának adatai szerint az Ukrán Szocialista Szovjetköztársaság, a sztavropoli körzet, a rosztovi és sztalingrádi területek 1954-ben megvizsgált 573 kolhozában az erdősávok hatókörzetében a többlettermés hektáronként 1—5 vagy ennél több mázsa volt. A sztavropoli terület buggyoniji járása Vorosilov kolhozában egy 96 hektáros őszibúzatáblán, amelyet mind a négy oldalról 9 méter magas erdősáv védett, az elmúlt évben hektáronként 20,5 mázsa termést takarítottak be, ugyanakkor az erdősávval nem védett területen mindössze 14,8 mázsát.

Jelentős sikereket értek el és gazdag tapasztalatokat gyűjtöttek a mezővédő erdősítésben a krasznodari és sztavropoli körzetek, a rosztovi, sztalingrádi, cskalovi, ogyesszai, nikolajevi és néhány más déli- és délkeleti terület élenjáró szovhozai és kolhozai. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy egész sor gazdaságban az erdősávok nagy területeken vagy teljesen kipusztultak, vagy pedig nem kielégítő állapotban vannak. Mindez legfőképpen azért következett be, mert a mezőgazdasági minisztériumok és hatóságok sablonokat vezettek be, az erdőtelepítés általuk javasolt, a gyakorlat által még nem igazolt eljárásainak, sémáinak mindenütt való alkalmazását követelték meg. Jó eredményeket éppen azok a kolhozok és szovhozok értek el, amelyek elvetették az ilyen sémákat és a mezővédő erdősávok létesítésének olyan módjait alkalmazták, amelyek tekintetbe veszik a helyi éghajlati- és talajviszonyokat. Sok kolhozban és szovhozban durván megsértették az agrotechnikai szabályokat, a telepítéseket nem ápolták és nem védték meg a legelő állatoktól és más kártevésektől.

A párt össznépi feladatként tűzte ki annak elérését, hogy a legrövidebb időn belül nem kevesebb, mint 10 milliárd pud (1 pud = 16,38 kg) gabonát gyűjtsenek be egy év alatt. E feladat megoldásában nagy jelentősége van az aszályos vidékeken a mezővédő erdősítésnek. A SzKP Központi bizottsága januári plénumának határozatai rámutatnak arra, hogy szükséges folytatni a mezővédő erdősávok telepítését és felnevelését az aszályoknak és a szárító szeleknek kitett körzetekben.

Ugyanakkor a tények arra mutatnak, hogy az utóbbi időben a Szovjetunió Mezőgazdasági Minisztériumának, a Szovjetunió Szovhozügyi minisztériumának, a sztyeppés és erdősztyeppés körzetek helyi párt-, tanács- és mezőgazdasági szerveinek a mezővédő erdősítésre irányuló figyelve erősen csökkent. Az elmúlt évben például a mezővédő erdősávok telepítésének állami tervét a sztalingrádi terület 26%-ra, a kujbisevi 14%-ra, a balasovi 38%-ra teljesítette.

Sok körzetben még ebben az évben sem folyik kielégítően ez a munka. A kurszki terület kolhozai a mezővédő erdősávok telepítésének tervét az idén tavasszal csak 18%-ra, a tavbovi terület kolhozai 17%-ra, a lipecki 19%-ra a kujbisevi 21%-ra teljesítették. Az OSzFSzK-nak csak két területe a rosztovi és a voronyezsi teljesítette 100%-an a mezővédő erdősávok ültetésének és vetésének tervét.

Határozottan véget kell vetni a mezővédő erdősítés lebecsülésének, biztosítani kell az erdősávok időben történő kifogástalan ápolását és alkalmazni kell minden rendszabályt, hogy ősszel teljesíthessük az éves terv feladatait. A mezővédő erdősítés munkálatait elő kell irányozni a déli- és délkeleti területek kolhozai, gépállomásai és szovhozai évi és távlati terveiben egyaránt. Biztosítani kell az anyagi eszközöket, valamint a kolhozerdészekből képzett munkaerő tartalékokat.

* (A Pravda 1955. május 30-i számának vezércikke.)

A mezővédő erdősávok létesítésének módjait, a fa- és cserjefajták elhelyezésének sémáját úgy kell kiválasztani, hogy a vetést, az ültetést, valamint az ápolási munkákat maximálisan gépesíteni lehessen.

Az aszályos-sztyepés és az erdős-sztyepés körzetekben a természetlakók növeléséért folyó harcnak fontos eszközei az erdősávok. Dél és délkelet kollhozai, szovhozai, gépállomásai és erdőgazdaságai vezetőinek kötelessége, hogy a mezővédő erdősávok létesítésével kitartóan és tervszerűen foglalkozzanak.

A „rakásolt” ágfa*

CSORDÁS MIKLÓS

a keszthelyi erdőgazdaság term. csop. vezetője

A fahasználati utasítás szerint: „ágfa, gallyfa — vastagabb végén 5 cm-nél vékonyabb törzs-, vagy ágrészek, meghatározott hossz méret nélkül, rendszerint ághegyig”.

Ha a tűzifát vizsgáljuk a vágásterületeken, a revizori jelentéseket olvassuk, azt kell látnunk, hogy ezt az előírást nem tartják be. A dorong választék termelése úgyszólván teljesen megszűnt, a tűzifa 98 százaléka hasáb, az ágfarakatokban pedig dorongnak, sőt iparifának alkalmas anyag van. A rakatokban az 5 cm-nél vastagabb anyag egyes esetekben 90 százalékgig is felmegy, országos átlagban túlzás nélkül 20 százalékra tehető. Az előírástól való eltérésnek számos indokával találkozunk — munkáshiány, bérekkel való elégedetlenség, fakitermelők faéhsége, vágásvezetők erélytelensége stb. — és legtöbb esetben nincsenek tisztában azzal a felelősök, hogy az ágfánk ilyen módon való termelése mit jelent az ország fatőkéjére, az erdőgazdálkodás eredményességére, egész népgazdaságunkra nézve.

Évente átlag 370 000 m³ ágfát termelünk, illetve számolunk el az országban. Ebből a mennyiségből azonban csupán 80 százalékot tesz ki az előírás szerinti ágfa, 20 százaléka *vastagabb anyag*, ami legnagyobb részt dorongnak felel meg. Tényleges kitermelésünk fatömeg szempontjából e szerint az elszámolttal szemben az alábbiak szerint történik:

370 000 m³ ágfa 0,3-as átszámító tényezővel = 1 233 000 ürm³.

Ebből

tényleg ágfa 986 000 ürm³ 0,3 tényezővel = 298 000 m³

dorong 247 000 ürm³ 0,8 tényezővel = 218 000 m³

Összesen 516 000 m³

A tervezet és elszámolt 370 000 m³ faanyaggal szemben tehát ténylegesen kitermelünk 516 000 m³ faanyagot, vagyis 146 000 m³ fát terv- és számbavétel nélkül hozunk ki az erdőből!

Ennek legfőbb kihatása abban mutatkozik, hogy fatőkénket évről évre lényegesen csökkentjük, és pedig oly módon, hogy azt sehol ki nem mutatjuk, nyilván nem tartjuk, a túlhasználat csak akkor mutatkozik, amikor valamely erdőrészletben a végső kitermelésnél az üzemterv szerinti fatömeget keressük.

Számításomnál csak a vastagsági méretből származó különbséggel foglalkoztam. Nem vettem figyelembe azokat a gyakran és több helyen előforduló eseteket, amelyeknél a vágásvezető különböző indokok alapján a valóságban 3 ürm³-t kitevő rakatot 1—2 ürm³-ben veszi át. Számszerű adatot erre sehol sem lehet találni, de megítélésem szerint évente 25—30 000 m³-re tehető az ilyen módon jelentkező fatőkecsőkénés országosan.

Ily módon nem is olyan sokára ismétlődő időszak alatt egy teljes év tervezett fahozamát vonjuk el a tervgazdálkodás alól. Időben kell ezért elejét vennünk az ilyenfajta szabálytalanságoknak, hogy népgazdaságunk fában mutatkozó szükségletét tervszerű zavartalansággal és erdeink termelőképességének teljes biztosításával elégeithessük ki.

Gazdaságossági szempontból a szabálytalan ágfarakat súlyos veszteségforrás. A jelenlegi elszámolás szerint évente 1 233 000 ürm³ ágfát értékesítünk 23 Ft-os egységáron, összesen 28 359 000 Ft-ért. Ezzel szemben a valóságban kiszolgáltattott faanyag értéke:

* A cikkben feltételezett adatok szerepelnek, ezért a szerkesztőbizottság megvitatás és hozzászólás céljából közli.